

Kun Béla Amerikában

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 47. szám, 2019. november 22.

Csunderlik Péter írásában (*A Tanácsköztársaság mint „zsidódiktatúra”?*, Szombat, 2019. jún. 17.) azt a kérdést feszegeti, hogyan kapcsolta össze a Horthy-rendszer propagandája a zsidók szerepét a Tanácsköztársasággal. Persze a proletárdiktatúra bukása után megjelenő, „a zsidók rémuralmáról” szóló cikkek jórészt csak magyarul voltak olvashatóak, és amikor a Kun Béla névvel fémjelzett antiszemita hecckampányt Horthyék Amerikába próbálták exportálni, ott ellenállásba ütköztek. Azt a tézist, hogy a „zsidó faj” jelenti a kommunista veszedelmet, és a zsidóság „osztatlanul és egyetemlegesen” felelős a magyar proletárdiktatúráért, nehezen lehetett eladni.

Az amerikai magyarok döntő többsége mindig is Horthy-ellenes volt, és az USA-ba került Horthy család tagjai soha nem merték azt hirdetni, hogy az ellentengernagy „kivételes államférfi” lett volna, mint ahogyan azt Orbán Viktor Budapesten teszi.

Kun Béla akkori amerikai megítélése is más volt, sőt, 1919-ben még az is szóba került, hogy Kun Amerikában telepszik le. Május elején találkozott Philip Brown professzorral, a befolyásos amerikai diplomatával, aki akkoriban Budapesten élt. Brown az ún. Coolidge-misszió tagjaként közvetlen kapcsolatban állt Wilson elnökkel is. Peterecz Zoltán szerint a Coolidge-misszió „egy bécsi székhelyű hírszerzési különítmény” volt (*Korunk*, 2019/2), míg az amerikai kormány annak diplomáciai szerepét hangsúlyozta.

Az USA garantálta volna Kun Béla, felesége (Gál Irén), valamint kislánya (Ágnes) biztonságát, és a *New York Times* szerint (1919. máj. 7.) Kun esetleges amerikai beutazási kérelmét az amerikai adminisztráció kedvezően bírálta volna el.

Kun nem az amerikai emigrációt választotta. Nem csatlakozott azokhoz a magyarokhoz, akik a kommün bukása után ezrével menekültek a fehérterror elől Észak-Amerikába. Talán a leghíresebb közülük az antifasiszta színész Lugosi Béla, aki később az amerikai Horthy-ellenes mozgalom egyik vezetőjévé vált.

Eljátszom a gondolattal. Kun mint az amerikai magyarság egyik vezetője? Ha a sors Amerikába veti, talán mostani budapesti megítélése is más lenne.